

Matematiikan ja tilastotieteen laitos
Kombinatoriikka
Erilliskoe 11.8.2016
Koeaika: 3 t 30 min (5 koetehtävää)

Kokeessa saa olla mukana kaksipuolinen A4-kokoinen käsinkirjoitettu muistilappu, muttei laskinta.

Muistutus merkinnöistä: luonnolliset luvut $\mathbb{N} = \{0, 1, 2, \dots\}$, $\mathbb{N}^* = \{1, 2, \dots\}$ sekä $[n] = \{1, \dots, n\}$ kun $n \in \mathbb{N}^*$. Joukon A alkioden lukumäärä on $|A|$. Binomikertoimet ovat $\binom{n}{k} = \frac{n!}{k!(n-k)!}$.

1. Olkoot A, B ja C annettuja joukkoja.

- (i) Määrää $|A \cup B|$ kun $|A| = 100$, $|B| = 40$ ja $|A \cap B| = 30$.
- (ii) Määrää $|A \cap B \cap C|$ kun

$$\begin{aligned} |A \cup B \cup C| &= 10, & |A| &= 4, & |B| &= 5, & |C| &= 6 \\ |A \cap B| &= 1, & |A \cap C| &= 2, & |B \cap C| &= 2. \end{aligned}$$

2. Olkoon $X = [6]$. Joukon X relaatio R on mikä tahansa osajoukko $R \subset X \times X$. Relaatio $R \subset X \times X$ on *symmetrinen* jos $(x, y) \in R$ jos ja vain jos $(y, x) \in R$.

- (i) Määrää kuinka monta *eri* relaatiota $R \subset X \times X$ on olemassa.
- (ii) Määrää kuinka monta *eri symmetristä* relaatiota $R \subset X \times X$ on olemassa.

Perustele vastauksesi!

3. Näytä, että luku $\binom{2n}{n}$ on parillinen jokaisella $n \in \mathbb{N}^*$. (Muistutus: Pascalin kaava on hyödyllinen.)

4. Johda yhtälö

$$\binom{3n}{3} = 3\binom{n}{3} + 6n \cdot \binom{n}{2} + n^3, \quad n \geq 3,$$

kombinatorisen argumentin avulla, joka ei nojaudu binomikertoimien $\binom{n}{k}$ kaavaan. (Ohje: Jos $|X| = 3n$, jaa $X = A \cup B \cup C$ kolmeen erilliseen joukkoon, missä $|A| = |B| = |C| = n$. Mieti miten joukosta X valitaan 3-alkioisia osajoukkoja jaon $X = A \cup B \cup C$ suhteen.)

KÄÄNNÄ !

5. Rekursiivinen lukujono $(a_n)_{n \in \mathbb{N}}$ on määritelty ehdoilla

$$a_{n+2} = 6a_{n+1} - 8a_n, \quad \text{kun } n \geq 0,$$

sekä $a_0 = 0$ ja $a_1 = 1$. Etsi lukujonolle (a_n) yleinen kaava yrittäen $a_n = r^n$ avulla.